

Dirección General de Educación Básica Regular

Dirección de Educación Inicial

Unay wata ñawpata

Willakuy 5

Quechua Huánuco

MINISTERIO DE EDUCACIÓN

Unayqa, maychika wata ñawpataqa,

Unayqa, maychika wata ñawpataqa

manam karqaachu markakuna,

manam karqaachu ayllukuna,

manam karqaachu chakrakuna.

manam wasikuna karqaachu,

kaspi wasi,

mitu wasi,

cemento wasipis.

Chay watakunapim karqa huk wamra.
Chay wamrami, wakin wamrakunapis
machaykunapi taakuran
tayta–mamanwan, ñañankunawan,
turinkunawan,
awkis tayta-mamanwanpis.

Mana llachapayuyqmi runa kawaran.
Uywapa qaranta taqshakuspanmi
churakun quñunampaq.

Taytankunash munti uywakunata wañuchimuq
aywanyaran, mamanshi yuranchu wayuq
mikuyta pallamuran, wamrakuna,
awkikunapas machayta rikapayashpa mikunanpaq.

Paqaschuupiqá, pacha chakashanpitapacha,
pacha waraanankama, machaychuu chapakuspa,
ninapa wapchayninwan washasqam,
puñuykuranku.

Hamashanpi machaypa pirqanchu llushiran punchawchuu
llapan rurashanta.

Llushiranmi purun uywakuna wañuchishanta.

Maastodonti nishqata, sabli kiru tinri nishqata,
wichkata, lluychuta, tarushta, paleocaballo nishatapis.

Llushiranku imaynuu purun uywakuna wañuchishanta.

Achka wata maytaraaqa, rumichuupis llaqllarankum uywakunata, quurakunata, qiirukunatapis.

Chay piinturakunaqa kanraqmi kanankama, wakin machaykunachuu. Kay ñawpa runakunapa piintashqan machaykunaqa rikaanallachuu kaykan:

Lauricocha macháy (Huánuco)

Pikimacháy (Ayacucho)

Toquepala macháy (Tacna)

Pachamamay / Telarmacháy (Junín)

Macusani macháy (Puno)

Wakin machaykunaqa upanuumi kaykan chullukrayashan, manam imatapis rimarinchu, qunqashan kaykan, manam imatapis willaachu.

ayllu

comunidad

awki

anciano

wachi

flecha

wasi

casa

nina

fuego

wanra

niño o niña

runakuna

personas

uywakuna

animales

